

2021

TØNDER
KOMMUNE

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Ribevej 21, 6520 Toftlund

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	4
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	5
1) Indretning og drift af anlæg	5
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	6
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	6
4) Lokalisering og landskab	6
5) Ammoniak	6
6) Lugt	7
7) Øvrige emissioner og gener	7
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	9
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak	10
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	10
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	10
1) Foranstaltninger ved ophør	10
2) BAT energi, vand, management m.v.	10
3) Ikke-teknisk resumé af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger	10
4) Miljøledelse	10
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	11
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	11
VILKÅR	12
HØRINGER	16
KLAGEVEJLEDNING	16
BILAG	17

INDLEDNING

Peter Thyssen har 22. juni 2020 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Ribevej 21, 6520 Toftlund.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag, herunder skema 219970.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en skift i dyretype fra 18. november 2014 til 12.922 slagtesvin fra 30 til 104 kg. Denne tilladelse bortfalder, når der meddeles miljøgodkendelse efter § 16a.

Miljøgodkendelse § 16a – 2020

Ansøger (ejer) søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Ribevej 21, 6520 Toftlund, samt om at opføre en amerikansilo og et foderhus.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 6. januar 2021 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Ribevej 21, 6520 Toftlund med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

2.338 m² – drænet gulv + spalter, (33/67 %) til slagtesvin

72 m² - delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv til slagtesvin

148 m² - delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv til slagtesvin

147 m² - dybstrøelse til slagtesvin

Gødningsareal

808 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

- Amerikanersilo med diameter på 14,6 m og totalhøjde på 12,29 m.
- Foderhus (tørreri og blanderi) på 18 x 25 m.

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag, herunder skema nr. 219970 indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning

MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger
Ribevej 21, 6520 Toftlund
Ejendomsnr.: 5500020489
CVR: 12996004
CHR: 52922

2) Kontaktoplysninger
Navn: Peter Thyssen
Adresse: Ribevej 21, 6520 Toftlund
Telefon: 74831870
E-mail: gravlund21@gmail.com

3) Rådgiver
Navn: Kira Langkjer, Svinerådgivningen I/S
Adresse: Birk Centerpark 24, 7400 Herning
Mobil: 24258165
E-mail: kij@sraad.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte
Ingen andre husdyrbrug med miljømæssig samdrift.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel, samt af bilag 1 og 3.

Figur 1: Placering af staldanlæg mv.

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype
Stald 5	216 m ²	148 m ² - delvis spaltegulv, 50–75 % fast gulv til slagtesvin
Stald 6	191 m ²	147 m ² - dybstrøelse til slagtesvin
Stald 4	73 m ²	36 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 3	829 m ²	72 m ² - delvis spaltegulv, 25–49 % fast gulv til slagtesvin
		450 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 11	1.430 m ²	1.025 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 15	907 m ²	637 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 7	222 m ²	190 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Opbevaringslagre		
	Lagertype/gødningstype	Areal m²
Gyllebeholder 1: 3000 m ³	Flydende	710 m ²
Gyllebeholder 2: 435 m ³	Flydende	98 m ²

Tabel 1: Staldanlæg og gødningsanlæg i ansøgt drift.

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 6-7, samt af bilag 3.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. Det vurderes at ansøgers opmåling/beregning af produktionsarealet er tilstrækkelig.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 - side 8.

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers oplysninger, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 - side 5+17.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkelig for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 5.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer vi, at anlægget på Ribevej 21 hverken er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med ansøgers andre ejendomme på Ribevej 19 og 23.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 8-9.

Tønder Kommune vurderer:

Der bygges ikke nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg. Alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 er derfor ikke relevante.

Den nye amerikanersilo og det nye foderhus opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse på ejendommen. Foderhuset vil blive opført i sædvanlige materialer og farver så den passer til de eksisterende bygninger. Siloen og foderhuset er omkranset af eksisterende bygninger og levende hegn. Det visuelle udtryk i området vurderes derfor ikke at blive ændret væsentlig.

Med de stillede vilkår om placering, materialer og farver vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, og at det nye byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 4,1 km vest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er nedbrudt højmoser i Allerup Krat ca. 1,6 km syd-sydvest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca. 350 m øst for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget i forhold til 8-års drift er 0,3 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ingen områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 vil modtage en merdeposition > 1,0 kg ammoniak N/ha/år som følge af ændringen. Det ansøgte projekt vurderes på den baggrund ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 10-11.

Der er foretaget en beregning af lugtgenæfstanden:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Skovsbjergvej 1	0	NY	398,1	398,1	755,8	Ja
Skovsbjergvej 3	0	NY	770,3	770,3	1235,9	Ja
Toftlund Ejerlav, Toftlund	0	NY	991,6	942	2835	Ja

Tabel 2: Lugtberegning

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Der er i ansøgningen ikke anvendt virkemidler for at overholde lugtgenekriterierne, hvilket heller ikke er nødvendigt.

Der stilles derfor alene vilkår til renholdelse på ejendommen og vilkår om gulvtyper i staldene se vilkår 1 og 10.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 11-13.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 13.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 11-12.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen.

Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 13-14.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 - side 14-15.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet.

Der stilles derfor ingen vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 13.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med det stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 15-16.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning, samt til opbevaring og håndtering af affald, flydende gødning, brændstof mm. Der stilles desuden vilkår om at beredskabsplanen skal holdes opdateret, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld og vilkår om at tagnedsløbsbrønde og lignende skal sikres så gylle ikke kan afledes til drænsystemet ved uheld.

Vi vurderer, på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 16.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

På baggrund af ansøgers oplysninger og det stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 16.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i nogen grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så eventuelt spild kan opsamles.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 15.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol af el, vand og brændstof, samt om vedligeholdelse af ventilationsanlæg og foderfremstiller.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 16-17.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig.

Der stilles derfor ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 7 og 18.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 9-10.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om, at anlæg, der er særligt energiforbrugende (ventilation og foderfremstilling), skal kontrolleres og vedligeholdes, så de altid kører energimæssigt optimalt. Der stilles vilkår om skift til lavenergibelysning, når eksisterende er udtjente. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 10.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget.

På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 19 og 23.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 6.383 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 6.383 kg N/år.

BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om gulvsystemernes indretning.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 22.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM I E-HUSDYRBRUGET

1) Foranstaltninger ved ophør

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 22.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder kommune vurderer at ansøger tager tilstrækkelig hånd om situationen ved evt. ophør til at der ikke sker skade på miljøet. Der stilles fastholdende vilkår til dette.

2) BAT energi, vand, management m.v.

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 23-24.

Tønder Kommune vurderer:

Ansøgers redegørelse viser at det ansøgte projekt anvender BAT mht. energi, vand og råvarer. Der stilles fastholdende vilkår til BAT. Miljøledelsessystem skal vedligeholdes og om nødvendigt tilpasses.

3) Ikke-teknisk resumé af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – side 4 og 9.

4) Miljøledelse

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 4.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der anvendes BAT med hensyn til management og egenkontrol.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 2 – side 4.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er Habitatområde 82: Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov, der ligger ca. 4,1 km vest for husdyrbruget.

Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter ændringen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er ligger ca. 4,1 km mod vest. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Ribevej 21 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen):

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype
Stald 5	216 m ²	148 m ² - delvis spaltegulv, 50–75 % fast gulv til slagtesvin
Stald 6	191 m ²	147 m ² - dybstrøelse til slagtesvin
Stald 4	73 m ²	36 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 3	829 m ²	72 m ² - delvis spaltegulv, 25–49 % fast gulv til slagtesvin
		450 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 11	1.430 m ²	1.025 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 15	907 m ²	637 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Stald 7	222 m ²	190 m ² – Drænet gulv + spalter (33%/ 67%)
Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder 1: 3000 m ³	Flydende	710 m ²
Gyllebeholder 2: 435 m ³	Flydende	98 m ²

Tabel 3: Oversigt over stalde og dyr

Figur 2: Situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Stalde og anlæg

3. Den nye foderlade og silo skal placeres som angivet på situationsplanen i vilkår 1.

Gødningsopbevaring og -håndtering

4. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
5. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
6. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

7. Den nye foderlade skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

Støj

8. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 4: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Fluer og skadedyr

9. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

11. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

12. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for husdyrbrugets ansatte og den skal opdateres løbende.
13. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
14. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 25 m fra gyllebeholderne, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle til drænsystemet.

Kemikalier og pesticider

15. Kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

16. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
17. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

18. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
19. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
 - Forbrug af el, vand og brændstof
 - Vedligeholdelse af ventilationsanlæg
 - Vedligeholdelse af foderfremstiller

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

20. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
21. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

22. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el og brændstof.
23. Ventilations- og foderanlæg skal vedligeholdes så anlæggene altid kører energimæssigt optimalt.
24. Der skal skiftes til lavenergibelysning i stalde, foderlade og maskinhus, når de eksisterende lyskilder er udtjente.

Vandforbrug

25. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
26. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

I de høring

Ansøgningen blev 3. november 2020 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at de personer, som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 894 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det, der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest onsdag den 3. februar 2021.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger.

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 4: Miljøledelse

TØNDER KOMMUNE

Situationsplan – Ribevej 21, 6520 Toftlund

Bilag 1

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbruget på

Ribevej 21

6520 Toftlund

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

Juni 2020

Datablad:

Ansøger	Peter Thyssen
Kontakt	Peter Thyssen
Husdyrbrugets adresse	Ribevej 21, 6520 Toftlund
Matrikel og ejerlav	1 – Stenderup, Toftlund
CHR	52922
CVR	12996004
Konsulent	SvineRådgivningen v/ Kira Langkjer e-mail; kij@sraad.dk tlf.: 96424616 / 24258165
Ansøgningsskema(er):	Husdyrgodkendelse.dk, skema 219970

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	4
Projektets omfang	4
Ikke teknisk resumé.....	4
Samdrift med andre ejendomme	5
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget.....	5
Overblik over stalde og produktioner	5
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	7
Konsekvensvurdering	7
Lokalisering.....	8
Faste afstandskrav.....	9
Landskabet og planforhold.....	9
Alternativer.....	9
Energiforbrug.....	9
Konsekvensvurdering	10
Vandforbrug	10
Konsekvensvurdering	10
Lugt.....	10
Konsekvensvurdering	11
Støj.....	11
Konsekvensvurdering	13
Rystelser og vibrationer.....	13
Lys.....	13
Konsekvensvurdering	13
Fluer og skadedyr	13
Konsekvensvurdering	14
Transport	14
Konsekvensvurdering	15
Egenkontrol	15
Konsekvensvurdering	15
Driftsforstyrrelser og uheld	15
Konsekvensvurdering	16
Spildevand	16
Konsekvensvurdering	17
Husdyrgødning og foder	17
Konsekvensvurdering	18
Affald	18
Konsekvensvurdering	18
Ammoniakemission	19
Konsekvensvurdering	19
Påvirkning af natur	20
Konsekvensvurdering	21
Grænseoverskridende virkninger	22
Foranstaltninger ved ophør.....	22
BAT ammoniak.....	23
Befolkningen og menneskers sundhed	24
Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.....	25
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.	25
Materielle goder, kulturarv og landskab.	26
Bilag 1 – opgørelse over produktionsarealer	27

Generelle forhold

Projektets omfang

Ansøger har indsendt ansøgning om uændret drift i eksisterende produktionsbygninger. Ansøgningen er indsendt via husdyrgodkendelse og med skema nr. 219970

I forbindelse med denne ansøgning, ønskes der godkendelse til opførsel af ny amerikanersilo samt foderhus.

Der ønskes omlægning af godkendelse fra stiplads- til produktionsareal, hvilket betyder at der ikke sker ændringer i ejendommens drift. Det ansøgte produktionsareal er 2.705 m²

Der er overdækning på den ene gyllebeholder, som ikke

Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker miljøgodkendelse af eksisterende drift, hvor der vil ske en omlægning af godkendelse fra stiplads- til produktionsareal. Dette betyder at der ikke sker ændringer i ejendommens drift. Produktionsarealer er på 2.705 m² og uændret.

Det generelle ammoniakreduktionskrav samt niveauet til BAT er opfyldt, da det er eksisterende stalde og at staldsystemet lever op til BAT.

Ejendommen ansøges som et IE-brug, da besætningen har mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Overdækningen af den store gyllebeholder er ikke anvendt som et ammoniakreducerede tiltag, og er derfor ikke en del af ansøgningen om miljøgodkendelse.

Anlægget ligger med god afstand til følsomme naturområder – nærmeste naturområde er kategori 3 – en mose beliggende ca. 350 m øst for produktionsanlægget. Dette medfører en merdeposition på 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Nærmeste kategori 2 er en hede, beliggende ca. 6,5 km nordvest for produktionsbygningerne. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på 0,0 NH₃-N pr. ha pr år.

Nærmeste kategori 1 natur er en tidvis våd eng, to områder med bøg på mor med kristtorn samt et område med ege-blandskov. Disse områder ligger 3,9-4,2 km i vestlig retning fra produktionsanlægget. Ejendommen har en beregnet totaldeposition til alle områder på 0,0 NH₃-N pr. ha pr. år og der er ikke behov for kumulative vurderinger.

Nærmeste nabo til produktionsanlægget er Skovsbjergvej 1, beliggende ca. 710 m SØ for produktionsanlægget. Nærmeste samlede bebyggelse er Stenderup, beliggende ca. 1,2 km øst for produktionsanlægget. Nærmeste byzone er Toftlund, beliggende 2,8 km sydøst for produktionsanlægget.

Ejendommen overholder alle afstandskrav ift. de beregnede geneafstande for lugt til både enkeltbeboelse, samlet bebyggelse samt byzone.

Alle mål og gulvtyper er oplyst af ejer, Peter Thyssen – ejendommens produktionsbygninger er ikke besøgt af ansøgers konsulent.

Samdrift med andre ejendomme

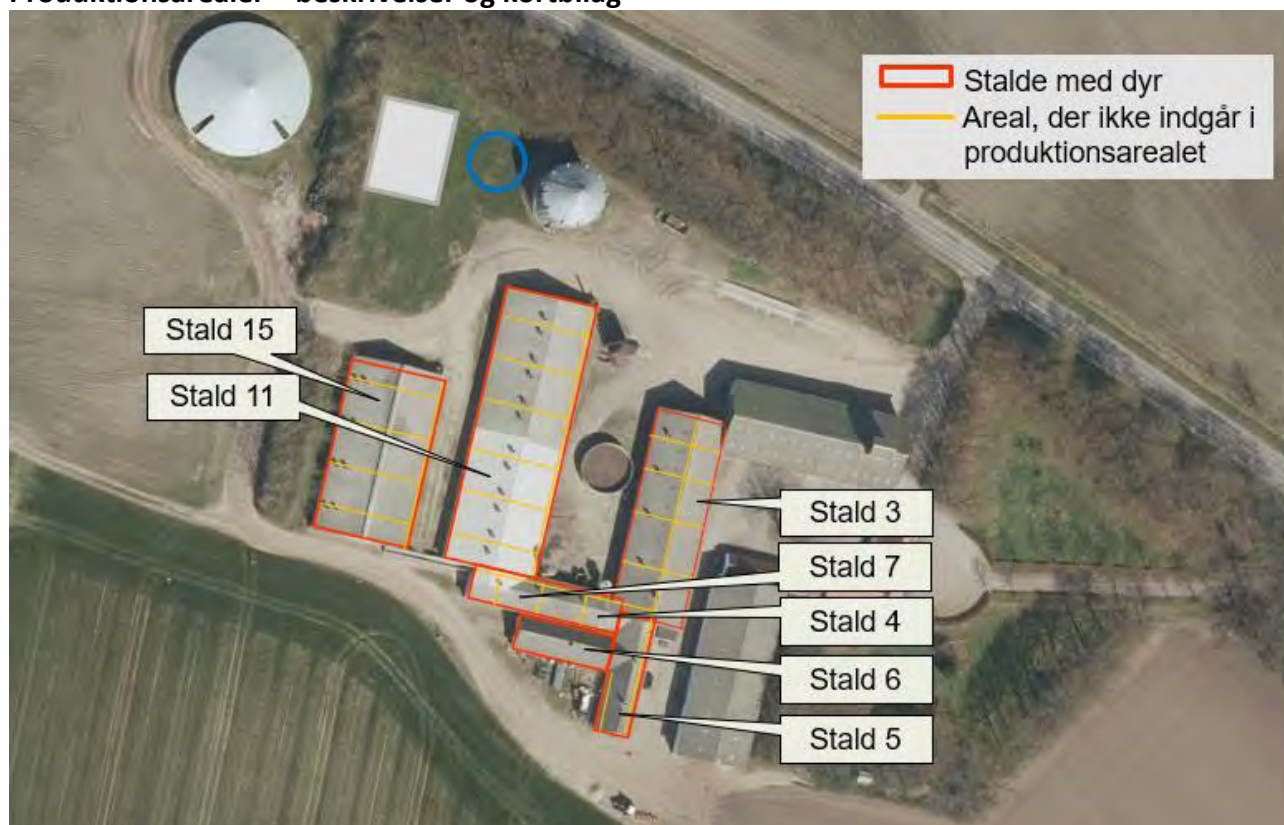
Ribevej 19, Ribevej 21 og Ribevej 23 drives sammen. Der er dog ikke samdrift mellem de tre ejendomme, som alle drives selvstændigt.

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 5	216	Mekanisk ventilation	6 m	(#308375) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	148
Stald 6	191	Mekanisk ventilation	6 m	(#308376) Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	0	147
Stald 4	73	Mekanisk ventilation	6 m	(#308378) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	36
Stald 3	829	Mekanisk ventilation	6 m	(#308380) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv (#308379) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0 0	72 450
Stald 11	1430	Mekanisk ventilation	6 m	(#308381) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1025
Stald 15	907	Mekanisk ventilation	6 m	(#308382) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	637
Stald 7	222	Mekanisk ventilation	6 m	(#310853) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	190
Sum						2705
Nudrift						
Stald 5	216	Mekanisk ventilation	6 m	(#310854) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	148
Stald 6	191	Mekanisk ventilation	6 m	(#310856) Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	0	147
Stald 4	73	Mekanisk ventilation	6 m	(#310858) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	36
Stald 3	829	Mekanisk ventilation	6 m	(#310862) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%) (#310860) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0 0	450 72
Stald 11	1430	Mekanisk ventilation	6 m	(#310864) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1025
Stald 15	907	Mekanisk ventilation	6 m	(#310866) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	637
Stald 7	222	Mekanisk ventilation	6 m	(#310868) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	190
Sum						2705
8 års drift						
Stald 5	216	Mekanisk ventilation	6 m	(#310855) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	148
Stald 6	191	Mekanisk ventilation	6 m	(#310857) Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	0	147
Stald 4	73	Mekanisk ventilation	6 m	(#310859) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	36
Stald 3	829	Mekanisk ventilation	6 m	(#310863) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%) (#310861) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0 0	450 72
Stald 11	1430	Mekanisk ventilation	6 m	(#310865) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1025
Stald 15	907	Mekanisk ventilation	6 m	(#310867) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	637
Stald 7	222	Mekanisk ventilation	6 m	(#310869) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	190
Sum						2705

Der sker ingen ændringer i staldsystemerne. Der ansørgtes om omlægning fra stiplads til produktionsareal, hvilket ikke medfører ændringer i ejendommens drift.

Produktionsarealer – beskrivelser og kortbilag

Stald 3:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med drænet gulv og spalter. En mindre del af staldafsnittet er indrettet med 25-49% fast gulv. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 522 m²

Stald 4:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med drænet gulv og spalter. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 36 m².

Stald 5:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med 50-75% fast gulv. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 148 m².

Stald 6:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med dybstrøelse. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 147 m².

Stald 7:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med drænet gulv og spalter. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 190 m².

Stald 11:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med drænet gulv og spalter. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 1.025 m².

Stald 15:

Stalden anvendes til slagtesvin og er indrettet med drænet gulv og spalter. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Inventar og gange indgår ikke som en del af produktionsarealet og produktionsarealet udgør 637 m².

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholdere er etableret således at bund og vægge er tætte og at de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Den store gyllebeholder er etableret med fast overdækning.

Gyllevogne vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevogne.

Gylleopbevaringen vurderes at leve op til BAT.

På ejendommen er der en samlet opbevaringskapacitet på 3.435 m². Der er to gyllebeholdere på ejendommen. En gyllebeholder på 3.000 m² og en gyllebeholder på 435 m². Derudover er der opbevaringskapacitet under spalterne, som ikke er indregnet i den samlede opbevaringskapacitet.

Gyllen leveres til biogasanlæg, som henter gyllen direkte fra fortanken. Det vurderes derfor at kravet til opbevaringskapaciteten er overholdt.

Konsekvensvurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningernes størrelse og indretning at leve op til kravene omkring hold af slagtesvin.

Management:

DANISH produktstandard. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Der føres regnskab med energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen reparerer og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering:

Alle sektioner iblødsættes før vask med sprinkling af sti- og gangarealer. Herefter højtryksrensens stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand – dette gøres med vaskerobot. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af staldrummet. Når sektionen er tør desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise.

Overbrusning i svinestalde:

Der er etableret overbrusning i staldene. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødefærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer).

Bedst tilgængelige staldteknologi;

En mindre del af produktionsarealet er indrettet med 50-75% fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtypen i slagtesvinestalde

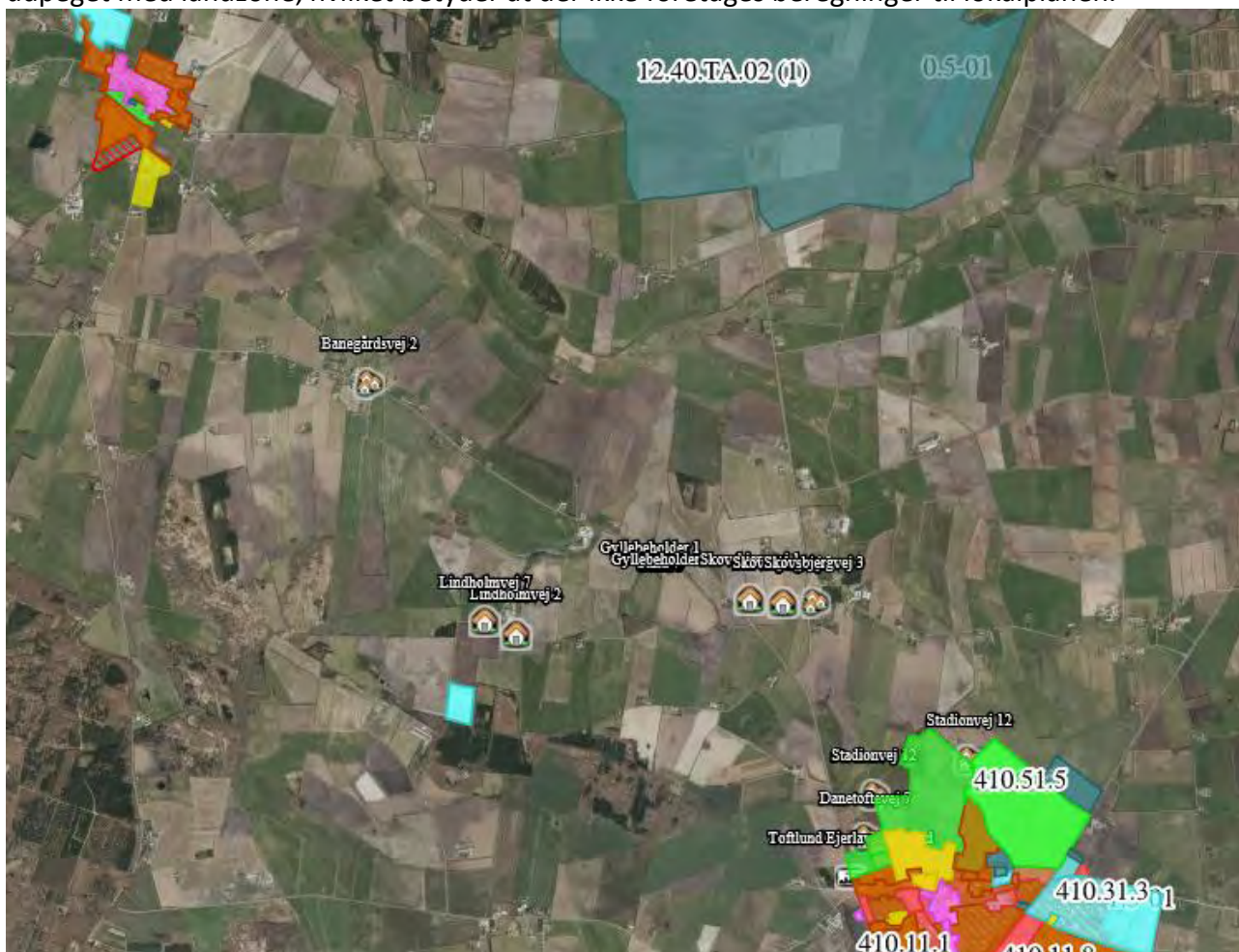
Lokalisering

Husdyrbruget ligger på adressen Ribevej 21, 6520 Toftlund.

Nærmeste lokalplanlagte område er lokalplan 12.40.TA.02 (1) der er et teknisk område ved Kastrup Enge, Gram. Området skal anvendes til vindmøller og er angivet som værende landzone.

Sydvest for ejendommen er kommuneplan 410.51.6 beliggende. Denne omhandler golfplanen, og er udlagt som rekreativt område. Området er i ansøgningen angivet som værende samlet bebyggelse.

Syd for ejendommen er der udpeget et erhvervsområde Allerup Nord (470.31.4). Området er udpeget med landzone, hvilket betyder at der ikke foretages beregninger til lokalplanen.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Skovsbjergvej 1, beliggende 700 m øst for produktionsbygningerne.

Nærmeste samlede bebyggelse er Skovsbjergvej 3, beliggende 1.180 m øst for produktionsbygninger. Nærmeste byzone er Toftlund, beliggende 2.800 m sydøst for produktionsanlægget.

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o. lign.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til §8 i Husdyrloven er overholdt – herunder er vurderet;

- Almene forsyningsanlæg > 50 m (ejendommen har egen boring, hvilket betyder at der er mere end 50 m til almene boringer)
- Ikke almene vandforsyningsanlæg > 25 m (47 m fra privat markvandsboring – målt fra stald 5)
- Vandløb, dræn og søer > 15 m
- Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)(der er 55 m fra stald 11 til Ribevej)
- Levnedsmiddelvirksomhed > 25 m (ukendt)
- Beboelse på samme ejendom > 15 m (32 m – målt fra Stald 3)
- Naboskel > 30 m (nærmeste naboskel er Ribevej)

Landskabet og planforhold

Ejendommen er beliggende indenfor særligt værdifuldt landbrugsområde. Dette område har til formål at sikre de gode dyrkningsjorde i forhold til andre arealinteresser, der er uforenelige med fortsat landbrugsdrift.

Ejendommen er fri af skovbyggelinjer, kirkebyggelinjer, å- og søbeskyttelse, fortidsminder samt lign. Bygge og beskyttelseslinjer.

Der er foretaget beregninger til nærmeste natur omkring ejendommen. Disse beregninger kan ses i ansøgningskema 219970

Alternativer

Der er med nærværende ansøgning tale om en godkendelse af eksisterende husdyrdrift – herunder de løbende effektiviseringer, der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse.

Anlæggets nuværende placering og indretning er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Tønder Kommune.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås.

Der er tændt for lyset i staldene i dagtimer efter behov og lovkrav.

Hovedparten af elforbruget anvendes til ventilation og foderfremstilling.

Der føres regnskab med energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet. Elforbruget for de seneste 12 måneder har for ejendommene beliggende på Ribevej 19, Ribevej 21 og Ribevej 23 samlet været 600.000 kWh. Dette forbrug forventes ikke at stige efter denne miljøgodkendelse.

Der anvendes primært varme fra halmfyr til udtørring. Denne varme suppleres med varme fra oliekanon.

Den ansøgte omlægning fra stiplads til produktionsareal medfører ikke ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende energiforbrug.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme. Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte omlægning af godkendelse fra stiplads til produktionsareal vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for ejendommens nuværende energiforbrug.

Vandforbrug

Vand leveres fra egen boring. Drikkevandssystemet er baseret på drikkenipler med opsamling af vandet suppleret med drikkekopper, hvor drikkevandsspildet også opsamles. Hele vandsystemet er dermed fokuseret på opsamling af drikkevandsspild og dermed genbrug af drikkevandsressourcer. Det sikres, at der ikke er lækager i systemet.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme. Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads- til produktionsareal, vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende vandforbrug.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring samt udbringning af husdyrgødning.

Det fremgår af beregninger at den beregnede lugtgeneafstand til nabo og samlet bebyggelse er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret genseafstand (m)	Korrigeret genseafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Lindholmvej 2	0	NY	398,1	398,1	1230,5	Ja
 Lindholmvej 7	0	NY	398,1	398,1	1411,7	Ja
 Skovsbjergvej 1	0	NY	398,1	398,1	755,8	Ja
 Skovsbjergvej 2	0	NY	398,1	398,1	1004,9	Ja
 Banegårdsvej 2	0	NY	770,3	770,3	2633,4	Ja
 Danetoftevej 7	0	NY	770,3	693,3	2648,7	Ja
 Skovsbjergvej 3	0	NY	770,3	770,3	1235,9	Ja
 Stadionvej 12	0	NY	770,3	693,3	2832,8	Ja
 Stadionvej 12	0	NY	770,3	693,3	2437,1	Ja
 Toftlund Ejerlav, Toftlund	0	NY	991,6	942	2835	Ja

Konsekvenszone: 894 m

Konsekvensvurdering

Husdyrbrugets beliggenhed er i landzone, med god afstand til både nabo, samlet bebyggelse (herunder også rekreative områder) samt byzone.

Det er ansøgers vurdering at ændringen til stipladsmodellen ikke vil give anledning til lugtgener for de omkringboende.

Støj

Støjkluder fra husdyrbruget udgøres primært af ventilationsanlægget, pålæsning af dyr, forarbejdning og transport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Der forekommer begrænset støj fra korntørring, da kornet opbevares i amerikaner silo. Ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimerne grundet lavere udendørstemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet i stalden at være meget lav.

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfordring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommens matrikel.

Transporter med foder og andre forbrugsmaterialer til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne.

Flytning af grise fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne og det forventes ikke at påvirke omgivelserne, da udleveringsfaciliteterne ligger bag ved andre bygninger og langt fra omboende. Afhentning af grise til slagteriet foregår i en kortvarig periode og sker oftest mellem kl. 5-12 om morgenen.

Transporter med husdyrgødning kan i højsæsonen, hvor der udbringes til husdyrgødningen til arealerne, foregå udenfor almindelig arbejdstid - dette søges minimeret og koncentreret typisk over en kortere periode.

Driftsperiode for støjkilder:

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet med hensyn til transport og forekomsten af støv og støj være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transport.

Tiltag mod støjkilder:

Kørsel nær naboer finder primært sted i dagtimerne.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkilder for placering af disse på bedriften.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter udenfor selve ejendommen.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbrugets at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads til produktionsareal medfører ændringer i ejendommens drift, der vil have afgørende konsekvenser for produktionens støjbidrag til omgivelserne.

Rystelser og vibrationer

Der er ingen kendte kilder til vibrationer og rystelser på ejendommen. Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser, maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Der er ikke andre forhold på ejendommen der vurderes at kunne give anledning til rystelser til det omgivende miljø.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.

Der er monteret lys på alle udleveringsramper, uden sensor.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Det er ikke ansøgers vurdering at den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads- til produktionsareal medfører ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende lysbidrag til omgivelserne.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra ejendommen kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Fluer og skadedyr

Fluer på ejendommen bekæmpes ved primært ved at holde en god hygiejne i staldene samt ved brug af rovfluer. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Bekæmpelse af rotter og mus varetages af Ewers, der er en godkendt skadedyrsbekæmpelsesvirksomhed.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet).

Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporteres i forbindelse med husdyrgødning, foder, dieselolie samt almindelig leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Se nedenstående oversigt over transporten;

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
30 kg grise (til)	Lastvogn	30 kg's grise transporteres til ejendommen i lastvogne. Transporterne foregår primært på hverdage, og som regel fra mandag til onsdag i tidsrummet 9-11.
Slagtedyr	Lastvogn	Der afhentes slagtedyr fra ejendommen ca. 5-6 gange pr måned. Slagteriet planlægger selv afhentningen af dyrene – dette har ejer ingen indflydelse på.
Døde dyr	Lastvogn	Der afhentes døde dyr fra ejendommen 2-3 gange pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Tilsætning til foder	Lastvogn	Tilskudsfoder leveres 2-3 gange hver måned. Foderet opbevares i 3 indendørs siloer, med hver en kapacitet på 15 tons.
Brændstof	Lastvogn	Brændstof leveres med tankvogn, med varierende antal leverancer. I marksæson leveres mere brændstof til ejendommen, da behovet her er højere. Oliefirma leverer og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for levering.
Affald	Lastvogn	Affaldet afhentes via den kommunale ordning hver 14.dag. Der er ikke fast aftale i forhold til afhentning af affald fra produktionen. Affaldet sorteres som udgangspunkt og leveres på den kommunale genbrugsplads
Gylle	Traktor	Husdyrgødningen transporteres hhv. til udbringning på marken i vækstsæsonen af maskinstationen. Udbringningen foregår i tidsrummet kl. 06.00-22.00 på hverdage. I udbringningssæson kan det være nødvendigt at udbringe husdyrgødning udenfor de beskrevne tidspunkter.

Konsekvensvurdering

Ansøger har ovenfor beskrevet transporterne til og fra ejendommen. Den ansøgte omlægning fra stiplads- til produktionsareal forventes ikke at aflede væsentlige ændringer i trafikken til/fra ejendommen.

Døde grise opbevares til afhentning på dertil indrettet plads.

Mængden af foder samt husdyrgødning til/fra ejendommen er uændret.

Ud over de beskrevne transporter med foder, er transport med husdyrgødning fra ejendommen den primære del af det samlede antal tunge transporter.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transport til og fra husdyrbruget er uændret og vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Der laves E-kontrol for besætningen
- Der udarbejdes og indberettes det årlige, lovpligtige gødningsregnskab
- Gødningsbeholdere kontrolleres minimum hver 10. år

Med ovenstående, er der redegjort for at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjæpes.

Konsekvensvurdering

Ansøger har ovenfor beskrevet egenkontrol for ejendommen og det vurderes at driften på husdyrbruget lever op til de gældende regler. Driften af husdyrbruget forventes samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet.

Driftsforstyrrelser og uheld

Brand

Brand kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler

Gylleudslip

Gylleudslip kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte eller ved at en gylletank kan sprænge. Dette kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand eller afstrømning af gylle til vandløb. Der kan ligeledes forekomme spild af gylle i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risikoen for gylleudslip minimeres ved at medarbejderne har fået en grundig instruktion i de enkelte arbejdsfunktioner (herunder også pumpning af gylle). Maskinerne vedligeholdes løbende og ligeledes er beholderne tilmeldt til lovpligtige beholderkontroller.

Udslip af skadelige stoffer

Hvis der skulle opstå uheld med skadelige stoffer vil kommunens miljømyndighed samt alarmberedskabet blive kontaktet.

Kemikalier

Kemikalier til markbruget vil blive opbevaret i aflåst rum uden afløb. Desinfektionsmidler og andre rengøringsmidler til staldrengøring opbevares og håndteres så der ikke sker udledning til miljøet.

Medicin

Medicin opbevares efter forskriften og i køleskab og afleveres til godkendt modtager, således at der ikke sker udledning til miljøet.

Olietanke

Der forefindes to olietanke på ejendommen. Olietankene er placeret i værkstedet og er placeret på fast bund uden afløb. Ved at placere tankene på fast bund, er det muligt at observere et evt. udslip.

Konsekvensvurdering

Det vurderes at håndteringen af husdyrgødningen foregår efter lovgivningens forskrifter og at husdyrbrugets samlet set håndtere ovenstående risikoelementer efter forskrifterne og Det vurderes, at opbevaring af forbrugsstoffer håndteres ansvarligt og med fokus på at undgå utilsigtede skader på miljøet samt omgivelserne.

Spildevand

Der forefindes sanitære tilslutninger i forbindelse med produktionsanlægget. Disse ledes til septitank og videre til godkendt nedsivning.

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen ledes til gyllebeholder.

Tag og overfladevand ledes til grøft.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme uden ændringer.

Alle stalde er opført i hht. Gældende lov og afløbning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Tønder kommune har i forbindelse med tidligere godkendelser af bygningsmassen vurderet og godkendt aflødningsforholdene.

Husdyrgødning og foder

Opbevaring af foder

Korn opbevares i amerikansilo, mens tilskudsfoder opbevares i 3 15-tons siloer, der er placeret indendørs.

Der ønskes i forbindelse med denne ansøgning, godkendelse til opførsel af ny amerikansilo samt opførsel af bygning der skal anvendes til tørring af korn samt blanderi.

Amerikansiloen ønskes opført i samme størrelse som eksisterende, hvilket betyder en diameter på 14,6 m, en sidehøjde på 7,85 m samt en totalhøjde på 12,29 m. Farven vil være galvaniseret, men vil ikke opleves som værende skinnende for omkringboende, da der er beplantning omkring siloen.

Bygningen med tørreri og blanderi ønskes opført i størrelsen 18 x 25 m og ønskes opført som eksisterende bygninger, hvilket betyder at det vil være i hvide stålplader med røde stålplader foroven samt grå eternit. Yderligere opbevaring findes på andre ejendomme.

Opbevaringskapacitet

Der tilledes husdyrgødning samt vand fra produktionen. Husdyrgødningen opbevares i gyllebeholder samt i kanaler under stalden. Den samlede opbevaringskapacitet i ejendommens gyllebeholdere svarer til 3.435 m². Der sker ingen ændring af opbevaringskapaciteten efter denne ansøgning.

Konsekvensvurdering

Eftersom den ansøgte miljøgodkendelse ikke medfører væsentlige ændringer i foderforbrug eller opbevaring, er det ansøgers vurdering at de bestående vilkår til driften kan opretholdes uden ændringer. Således fastholdt ved vilkår til skadedyrsbekæmpelse og renholdelse af udenomsarealer ved siloer og i foderlade.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens §11 og §12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkelig til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil aflevering på den kommunale genbrugsplads.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse til kommunal genbrugsplads.

Spildolie transporteres af og bortskaffes til producent/leverandør af ny olie.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads der er placeret nord for staldanlægget.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til produktionens håndtering og opbevaring af affald. Vilkåret vil blive kontrolleret ved tilsynsbesøg på ejendommen, hvor der også løbende er dialog omkring forbedringer og nye tiltag på området.

Det er ansøgers vurdering at ovenstående er tilstrækkeligt for at sikre en vedholdende fokus på affaldsproduktionen og denne håndtering.

Ammoniakemission

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	6059,5	323,2	6382,7
Nudrift	6059,5	323,2	6382,7
8 års-drift	6059,5	323,2	6382,7

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **6382,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Virkemidler til ammoniakreduktion anvendt i ansøgt drift

- Delvis fast bund i to staldafsnit

Konsekvensvurdering

Husdyrgodkendelseslovens krav til opfyldelse af BAT er opfyldt.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til staldenes bundtyper. Det er ansøgers vurdering at dette er tilstrækkeligt til at fastholde det beregnede udledningsniveau for ammoniak fra ejendommen.

Påvirkning af natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
5a. Højmose	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
11. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,3
10. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
9. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
8. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,0	3,0
7. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	1,4
6. Egekrat	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
5. Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
4. Ege-blandskov (9160)	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
3. Bøg på mor med kristtorn (9120)	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
2. Bøg på mor med kristtorn (9120)	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
1. Tidvis våd eng (6410)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Konsekvensvurdering

KATEGORI 1

Tidvis våd eng (6410)(naturpunkt 1)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer i uændret drift 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Det ansøgte husdyrbrug opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Bøg på mor med kristtorn (9120)(naturpunkt 2 og 3)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer i uændret drift 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Det ansøgte husdyrbrug opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Ege-blandskov (9160)(naturpunkt 4)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer i uændret drift 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Det ansøgte husdyrbrug opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

KATEGORI 2

Hede (naturpunkt 5)

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Der er 1 hede beliggende 6,5 km NV for produktionsanlægget. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen og kravet til det ansøgte er en maksimal deponering til naturområderne på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer i ændret drift 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte drift opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

Nedbrudt højmosse (naturpunkt 5a)

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Der er 1 nedbrudt højmosse beliggende ca. hede beliggende 1,3 km S for produktionsanlægget. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen og kravet til det ansøgte er en maksimal deponering til naturområderne på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer i ændret drift 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Den ansøgte drift opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

KATEGORI 3

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Egekrat (punkt 6)

Der ligger et egekrat ca. 1.500 m syd for ejendommen. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, såfremt denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer i ændret drift 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Merdeponeringen beregnes som en forskel mellem ansøgt drift og 8. års driften. Den eksisterende og ændrede drift opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturområderne, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Moser (punkt 7, 8, 9 10 og 11)

Der ligger 5 moser omkring ejendommen i en afstand af ca. 1.100 m omkring ejendommen. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, såfremt denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer i ændret drift 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år. Merdeponeringen beregnes som en forskel mellem ansøgt drift og 8. års driften. Den eksisterende og ændrede drift opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturområderne, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende laden. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokal eller internationalt.

Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør af produktionen, vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Dette betyder at produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres. Al miljøaffald vil blive bortskaffet efter den til enhver tid gældende lovgivning.

BAT ammoniak

Beregnet BAT-emissionsgrænse ammoniak:

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6060	323	6383
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6060	323	6383
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den beregnede BAT-emissionsgrænse er således opfyldt.

BAT – management:

I henhold til BREFF dokumentet er der BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejds gange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- DANISH Produktstandard er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

BAT – foderstrategi:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses den udfodrede mængde løbende til dyrets vækst og behov.

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkekopper udskiftes.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducerer vaskevandsforbruget.
- Vandmængden i både drikkenipler samt drikkekopper kontrolleres jævnligt.
- Drikkenipler er monteres i forbindelse med krybber, således at spildt vand opsamles.

Belysning

- Der er udendørs lyskilder.
- Der er lys på udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Ventilation

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

BAT- opbevaringsanlæg

- Den store beholder er etableret med fast overdækning
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at man i en radius omkring anlægget må forvente visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der er i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af besætningens belastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn i besætningen. Skulle der imod forventning konstateres gener hos naboer og i lokalområdet, er der fastsat vilkår til dokumentation af genernes omfang og retningslinjer for problemløsning.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter

Der er udført beregninger af ammoniakdepositionen til naturtyper beliggende indenfor 6.500 meter fra ejendommen. Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter kategori 1 eller kategori 2 i husdyrbrugsloven inden for en afstand af 3,9 km fra anlægget. Det vurderes derfor, at ændringen ikke har væsentlig påvirkning på noget særligt værdifuldt natur.

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område.

Nærmeste habitatområde er Habitatområde 93: Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov, beliggende ca. 4 km vest for produktionsanlægget.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositionsregninger til nærmere liggende naturområder samt afstanden fra produktionsanlægget til Natura 2000-områderne, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede Natura 2000-områder. Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Tønder Kommune, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af ejendommen. Det kan dog ikke udelukkes, at de forefindes.

Ansøger vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark kommer typisk fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurennet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakudledning, næringsstofudledning målt af dyr samt bedriftens samlede produktion af næringsstof til udbringning på tilknyttede arealer. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i besætningen.

Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i hht. bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab.

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er åbent med læhegn langs markerne.

Landskabet omkring ejendommens arealer er beliggende op ad bevaringsværdige landskaber. En del af arealerne indgår i økologiske forbindelser.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende ramme, hvor der ønskes mulighed for opførelse af en ny amerikaner silo samt et hus, der skal anvendes til korntørring samt blanderi. Således er aktiviteterne samlet hvor man kan få optimal udnyttelse af staldanlæg samt faciliteter til foderopbevaring, -forarbejdning, udfodring samt lagre til husdyrgødning. Anlægget fremstår som en større, men samlet enhed der knytter sig til adressen og de aktiviteter der allerede er på stedet.

Staldanlægget fremstår i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne og det omgivende landskab. Eksisterende velplejede beplantning omkring ejendommen skærmer bygningerne i landskabet.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Bilag 1 – opgørelse over produktionsarealer

Stald 3:

25-49% fast gulv:	$2,25 * 2,9 * 11$	= 72 m ²
Drænet gulv:	$5,6 * 3 * 7,5$	= 126 m ²
Drænet gulv:	$4,5 * 3 * 24$	= 324 m ²
I alt		= 522 m²

Stald 4:

Drænet gulv	$4,8 * 7,4$	= 36 m ²
I alt		= 36 m²

Stald 5:

50-75% fast gulv	$3 * 3,8 * 13$	= 148 m ²
I alt		= 148 m²

Stald 6:

Dybstrøelse	$7 * 21$	= 147 m ²
I alt		= 147 m²

Stald 7:

Drænet gulv	$10,4 * 6,1 * 3$	= 190 m ²
I alt		= 190 m²

Stald 11:

Drænet gulv	$3 * 4,6 * 36$	= 497 m ²
Drænet gulv	$2,2 * 5 * 48$	= 528 m ²
I alt		= 1.025 m²

Stald 15:

Drænet gulv	$4,5 * 2,2 * 64$	= 634 m ²
I alt		= 634 m²

TØNDER KOMMUNE

Bilag 3

Opgørelse over produktionsarealer – Ribevej 21, 6520 Toftlund

Stald 3:

25-49% fast gulv:	$2,25 * 2,9 * 11$	= 72 m ²
Drænet gulv:	$5,6 * 3 * 7,5$	= 126 m ²
Drænet gulv:	$4,5 * 3 * 24$	= 324 m ²
I alt	= 522 m ²	

Stald 4:

Drænet gulv	$4,8 * 7,4$	= 36 m ²
I alt	= 36 m ²	

Stald 5:

50-75% fast gulv	$3 * 3,8 * 13$	= 148 m ²
I alt	= 148 m ²	

Stald 6:

Dybstrøelse	$7 * 21$	= 147 m ²
I alt	= 147 m ²	

Stald 7:

Drænet gulv	$10,4 * 6,1 * 3$	= 190 m ²
I alt	= 190 m ²	

Stald 11:

Drænet gulv	$3 * 4,6 * 36$	= 497 m ²
Drænet gulv	$2,2 * 5 * 48$	= 528 m ²
I alt	= 1.025 m ²	

Stald 15:

Drænet gulv	$4,5 * 2,2 * 64$	= 634 m ²
I alt	= 634 m ²	

Miljøledelse for husdyrbruget

Ribevej 21

6520 Toftlund

Udarbejdet af SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

I samarbejde med ejer: *Peter Thyssen*

Rev. Juni 2020

SvineRådgivningen

Forord

Miljøledelse handler om at sætte miljøarbejdet i system. Miljøledelse er en fortløbende proces der bl.a. indebærer, at virksomheden:

- Kortlægger miljøforholdene
- Formulerer en miljøpolitik
- Udarbejder handlingsplader for, hvordan målene skal nås
- Evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretager justeringer af mål og handlingsplaner

Virksomheder, der har indført miljøledelse, signalerer til omverdenen, at der er styr på miljøpåvirkningerne. Der vil også være økonomiske gevinster at hente ved at indføre miljøledelse.

Kort beskrivelse af ejendommen:

Bedriften er beliggende på Ribevej 21, 6520 Toftlund og besætningen er bestående af en slagtesvineproduktion.

Miljøledelse

Denne miljøgennemgang har til formål at belyse mulige miljøforbedringer ved at kortlægge husdyrbrugets ressourceforbrug samt udledning til miljøet, opdelt i:

Ressourceforbrug	Udledning af
Energi	Affald
Vand	Spildevand
Råvarer	Støv & Støj
Fodring	Ammoniak

Miljøledelsessystemets omfang og karakter skal ses i forhold til husdyrbrugets karakter, størrelse og kompleksitet samt til de miljøpåvirkninger, som det kan have.

Der er endvidere udarbejdet en Beredskabsplan på ejendommen, der beskriver handling i tilfælde af brand, gylle- eller olieudslip, strømsvigt og spild af kemikalier. Denne skal anvendes ved uheld eller forureninger, der har en størrelse, der kan få konsekvenser for det eksterne miljø.

Miljømål

Husdyrbrugets miljømål er:

- Prioritering og løbende forbedring af miljøforhold
- Forbedrede arbejdsgange
- Dokumentation for miljøindsats
- Sikkerhed for at overholde lovkrav
- Besparelse på bundlinjen

Miljøpolitik

Den overordnede miljøpolitik for bedriften:

- Vi opfylder alle lovkrav og sikkerhedsforskrifter på miljøområdet
- Politikker og mål revideres årligt eller efter behov
- Vi vedligeholder miljøledelsessystem, som til enhver tid modsvarer de krav, der stilles i branchen
- Vi sikrer, at medarbejdere er informeret omkring miljøpræstationer
- Vi vil reducere miljøbelastningen ved aktiviteter under hensyntagen til tekniske, økonomiske og forretningsmæssige rammer
- Vi ønsker løbende at reducere miljøbelastningen fra landbruget
- Vi udarbejder og vedligeholder procedurer for korrigerede handlinger i tilfælde af udslip

Ressourceforbrug – Energi

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation (korntørring, varmetilsætning, gyllekøling??). Der føres regnskab med energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Indsats

Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås.

Belysning er tidsstyret og er i størst muligt omfang isat lavenergi pærer.

Mulige miljøforbedringer

Udskiftning af lysarmaturer til LED

Ressourceforbrug – Vand

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene. (vandingsanlæg?)

Der føres regnskab med vandforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Indsats

Alle drikkenipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås. Der er ligeledes installeret drikkekopper i staldene, hvor der også er opsamling af drikkevandsspildet.

Lovpligtig overbrusning er tids- og temperaturstyret, for at mindske spild.

Staldene iblødsættes før rengøring med vaskerobot, for at mindske vandforbrug.

Mulige miljøforbedringer

Vaskerutiner

Ressourceforbrug – Råvarer

	Placering	Anvendelse	Kapacitet	Årgang
Olietank	Maskinhus	Tankning af diesel til maskiner	3.500	
Dieseltank	Maskinhus	Tankning af diesel til maskiner	3.500	

Mulige miljøforbedringer

Følges anvisninger for dosering af desinfektionsmidler

Ressourceforbrug – Fodring

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent / firma og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring.

Indsats

Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.

Mulige miljøforbedringer

Formalingsgrad

Udledning af – Affald

Type	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
Forbrændingseget	Container	Kommunal renovation
Papir / pap	Maskinhus	Genbrug
Glas	Maskinhus	Genbrug
Plast	Maskinhus	Genbrug
Spildeolie	Tromler i maskinhus	Maskinforhandler
Kanyler	Spand i besætningsområde	Genbrug
Kemikalier	I aflåst kemikalierum	Genbrug
Medicinflasker	Spand i besætningsområde	Genbrug
Døde dyr	Under kadaverkappe / i container	DAKA

Indsats

- Affaldsmængden fra produktionen forsøges begrænset
- Der sørges for at affald afleveres til godkendt aftager, så ejendommen og produktionsbygningerne altid fremstår ryddelige

Mulige miljøforbedringer

Sortering og genanvendelse af affald

Udledning af – spildevand

Indsats

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder.

Spildevand fra husholdningen og sanitære tilslutninger føres til godkendt septitank og videre til nedsving.

Mulige miljøforbedringer

Regnvand og spildevand adskilles

Udledning af – Støv

Støvgener kan opstå i forbindelse transporter på grusvej samt ved råvareleverancer og fremstilling af foder. Støvparklerne vil da være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade.

Indsats

Overbrusning (lovpligtig)

Rengøring af stalde og lagre

Rengøring af ventilationssystem

Mulige miljøforbedringer

Overbrusning i stalden

Udledning af – Støj

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden samt fodringsanlæg mv. at være meget lavt.

Indsats

Transportstøj til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt kører mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur.

Mulige miljøforbedringer

Ventilationsstøj – fokus på motorer og afkast.

Udledning af – ammoniak

Indsats

Der er flydelag af halm på den lille gyllebeholder, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Den store gyllebeholder er med fast overdækning – dette betyder at mængden af lugt, ammoniakfordampning samt udkørsel af regnvand reduceres.

Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.

Mulige miljøforbedringer

Overdækning af tank

Mål og handleplan

Følgende miljøforbedringer belyst i gennemgangen prioriteres:

Mål	Handleplan	Tidshorizont	Ansvarlig	Effekt
ENERGI <i>Udskiftning af lysarmaturer til LED</i>	Der vil i det løbende vedligehold udskiftes til LED belysning enten ved udskiftning af hele armaturer eller hvor det er muligt ved udskiftning af lyskilden.	0-5 år	Ejer	Reduktion af strømforbruget
VAND <i>Vaskerutiner</i>	Fokus på vaskerutiner, herunder optimering af vaskerobot	Løbende	Ejer	Reduceret vandspild
RÅVARER <i>Fokus på dosering af desinfektionsmidler</i>	Fokus på dosering af desinfektionsmidler, så der ikke anvendes for meget	Løbende	Ejer	Reduktion af brugen af desinfektionsmidler
FODER <i>Fokus på formalingsgrad</i>	Fokus på formalingsgraden, så der er en optimal formalingsgrad af foderet.	Løbende	Ejer	Fokus på mavesundhed
AFFALD <i>Fokus på mængder og leveringsform</i>	Stiger affaldsmængden løbende skal det nuværende sorteringssystem og opbevaring gennemgås med fokus på forbedringer.	0-2 år	Ejer	Det skal være nemt at sortere affald

SPILEVAND <i>Adskillelse af regnvand og spildevand</i>	Fokus på adskillelse af regnvand og spildevand, så der ikke kommer unødigt regnvand i gyllebeholder	Nu	Ejer	Reducerer antallet af udkørsler
STØV <i>Overbrusning i stalde</i>	Korrekt brug af overbrusning	Hvert år	Ejer	Undgå unødigt brug af drikkevand
STØJ <i>Ventilationsstøj</i>	Der skal i det løbende vedligehold udskiftes til mere støjsvage vinger/motorer.	0-10 år	Ejer	Reduceret støj påvirkning af omgivelser
AMMONIAK <i>Overdækning af tank</i>	Den store gyllebeholder er overdækket for at reducere mængden af regnvand i beholderen.	Nu	Ejer	Reduceret ammoniakudledning fra besætningen

Evaluering

Evaluering af miljøarbejdet / miljøledelsessystemet minimum 1 gang årligt. Om nødvendigt foretages justeringer af mål og handleplaner.

Alle registreringer gemmes i mindst 5 år og forevises ved miljøtilsyn.